

BREAD OF DISTINCTION

Halachos of Pas Yisroel

COMPILED BY:
RABBI YITZCHAK KOWALSKY
יום א' לפרשת כי תבוא תשע"ח

עלמות קרי ביה עולמות: **מתני'** ואלו דברים של עובדי כוכבים אסורין ואין איסורן איסור הנאה יחלב שחלבו עובד כוכבים ואין ישראל רואהו יוהפת והשמן שלהן ירבי ובית דינן יהתירו השמן והשלקות

2. רמב"ם הלכות מאכ"א פרק יז' הל' ט' -

ויש שם דברים אחרים אסרו אותן חכמים ואע"פ שאין לאיסורן עיקר מן התורה גזרו עליהן כדי להתרחק מן העכו"ם עד שלא יתערבו בהן ישראל ויבאו לידי חתנות. ואלו הן, אסרו לשתות עמהן ואפילו במקום שאין לחוש לייך נסך, ואסרו לאכול פיתן או בישוליהן ואפילו במקום שאין לחוש לגיעוליהן.

3. בן איש חי - שנה ב' פתיחה לפר' בלק -

לכן ראוי לישראל היוצאים מהם - "עם לבדד ישכון" - "בדד" עם האותיות הוא מספר "אחד", "ובגוים" דאתו ממקום הפרוד הנקרא רשות-הרבים "לא יתחשב". ולכן כתיב (דה"א יז, כא) "ומי כעמדך ישראל, גוי אחד בארץ" -- רוצה לומר: הם בתואר "אחד" אף-על-פי שהם למטה בארץ. ולכן צונו השם יתברך לבלתי נתחתן בעובדי כוכבים ומזלות, כי החיתון במ יתיה דבוק וחבור הגופים והנפשות של האיש והאישה ביחד זה עם זה, ואיך יתחברו וידבקו נפשות הקדושות דאתו ממקום האחדות, עם נפשות הטמאות דאתו ממקום הפרוד? הא ודאי נפק מזה חורבא טובא למעלה, כי על ידי כך תכנס הקליפה למקום הקודש, חס ושלוש. ולכן חז"ל חשו מאוד לדבר זה, ועשו גדרים וסייגים לשמור אותנו מאסור החיתון בעובדי כוכבים ומזלות, שלא ילכד איש ישראל בדבר זה, ולא חשו לעשות גדרים וסייגים לשאר איסורי-תורה כאשר עשו לזה. והוא כי בעבור איסור החיתון גזרו על פת של עובדי כוכבים ומזלות ועל בשולי עובדי כוכבים ומזלות, ועל שכר של עובדי כוכבים ומזלות. ואף-על-גב דיש לכל גזרות אלו טעם נסתר וסוד עמוק - עם כל זה, לפי הפשט הנגלה, גזרו גזרות אלו כדי לשמור אותנו מאיסור זה שלא להתחתן במ, ולהבדיל אותנו מן העמים לקיים מה שנאמר: "הן עם לבדד ישכון, ובגוים לא יתחשב". וכן הוא אומר: "ומי כעמדך ישראל גוי אחד בארץ". ברוך אלוהינו שבראנו לכבודו.	"באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם, במחוקק במשענתם" (במדבר כא, יח): נראה לי, בסיעתא דשמיא: ידוע, מקום מוצא הנשמות של ישראל נקרא "באר", ושם הכל אחדות, לכן ישראל נקראו "גוי", ולכן כתיב (דברים י, כב) "בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה", דקראם "נפש" ולא אמר "נפשות", מה שאין כן בעשו קראם "נפשות" לששה (בראשית לו, ו). כי אומות העולם, נפשם ממקום הפרוד. ואמר "באר חפרוה שרים", הם שלשה אבות, אשר יש בשמותם שלש-עשרה אותיות כמנין "אחד". "כרוה נדיבי העם", הם שבטי-יה, שהם שלשה-עשר שבטים כמנין "אחד", כי יוסף נעשה שני שבטים. ואמר "במחוקק" - חלק התיבה לשתיים - במ חוקק, ומרמז לשם מ"ב שהוא "חוקק", הוא היה "במשענתם", להוציא נשמות קדושות מן הבאר העליון הקדוש. ולכן כתיב בישראל (במדבר כג, ט) "כי מראש צורים אראנו, ומגבעות אשורנו, הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב", כי האבות שנקראים "צורים", יש מספר "אחד" באותיות שלהם, רמז שהם היה להם כוח לחפור באר הקדוש העליון, שהוא רשות-היחיד בסוד אחדות, להוציא משם נשמות ישראל. וכן בגבעות שהם: שרה, רבקה, רחל, לאה - גם-כן יש בשמותם שלש-עשרה אותיות כמנין "אחד" שגם הם נתחברו עם האבות להוציא נשמות מרשות-היחיד. וזהו "ומגבעות אשורנו".

4. שו"ע יו"ד סי' קיב' סעי' א' –

א * אסרו חכמים לאכול * פת של עממים * עובדי כוכבים * [א] משום
(ב) (א) חתנות (א) ד [ב] ואפילו במקום ליתא משום חתנות אסור (רשב"א סימן רמ"ח)
[ג] * ולא אסרו (ב) אלא פת של חמשת מיני (ג) דגן אבל פת של קמנית ושל
אורז ודוחן אינו בכלל פת סתם שאסרו :
הגה ה' [ד] וגם אינו אסור משום ציולי עובדי כוכבים (ג) אם אינו עולה על שלחן (ז) מלכיס (טור ובי"ב בשם תשובת הרא"ש) :

5. פרי חדש יו"ד סי' קיב' ס"ק יז' –

ק"צ ס"ק ה' ע"ש: [יז] ואותן גילוש בו'. וכן כל דבר שזלילתו ענה ויש בהם תואר לחם אע"ג דיס
בהם דגש וצמחים הרבה כפת הצאה צכיסנין הואיל ואי קצע סעודה עלייהו מצדך המוליא אזלינן צתר
העיקר ודינו כפת כסדרת הר' יחיאל שהביא הצ"י צס' קי"ג וכן פסק צמ"ח כלל ע"ה דין י"ב ע"ש:

6. שו"ע יו"ד סי' קיב' סעי' ב' –

ב (ד) ו [ה] * יש מקומות שמקילין בדבר ולוקחים פת (ז) (ב) מנחתום * העובד
כוכבים [ו] במקום שאין שם נחתום ישראל מפני שהיא שעת הדחק ח [ז] ו"א
* דאפילו במקום שפת ישראל (ה) מצוי שרי (בי"י לדעת המרדכי וסמ"ק והג"א ומהרא"י וא"ה ריש כלל מ"ד)
י [ח] * אבל פת של בעלי בתים אין שם מי שמורה בה להקל שעיקר הגזירה
משום חתנות ואם יאכל פת בעלי בתים יבא לסעוד אצלם :
הגה [ט] ולא מיקרי פת צעל הצית אלא אם עשאו לצני ציתו אצל עשאו למכור מיקרי פלטר אע"פ שאין דרכו
צכך י"א וכן פלטר שעשאו לעצמו מיקרי צעל הצית (כך משמע בב"י) :

7. ט"ז שם ס"ק ד' –

של קטנית כו' : (ד) יש מקומות
שמקילין בו'. לפי שגזירת הפת
לא נתפשט בכל המקומות צשעה שגזרו עליה צימי התנאים :

8. ש"ד שם ס"ק ו' –

ו. יש מקומות בו'. ול"ד לשלקות צס' קי"ג דלא נהגו הימר צסום מקום דעל הפת יחיה האדם ושייך ציה טעמא דירושלמי דחיי נפש
ומה"ט הקילו נמי צפת השלכת קיסס וכן כמה דברים דלא מהני צשלקות כמ"ש המחבר צס' קי"ג סעיף ו' : ז. העובד כוכבים. דוקא

9. שו"ע שם סעי' ט' –

ט * הדליק עובד כוכבים התנור ואפה בו ישראל או שהדליק ישראל ואפה עובד
כוכבים או שהדליק העובד כוכבים ואפה העובד כוכבים ובא ישראל [יח] וניער
האש מעט הרי זה מותר * ואפי' לא זרק אלא עץ אחד לתוך התנור התיר כל
הפת שבו שאין הדבר אלא להיות היכר שהפת שלהן אסורה. י"ט [יט] ואם נפח צאט
הוי כחיתוי (טור סימן קי"ג ובאגור בשם ר"י מולין והוא בתשובת מהר"ל רכ"א) :

10. שו"ע שם סעי' יב' –

יב [כה] י"א אם אפה עובר כוכבים הפת בלא חיתוי ישראל ובלא קיסם אפילו קרמו פני הפת בתנור מועיל חיתוי ישראל כל זמן שהפת צריך לתנור ומשביח באפייתו עדיין י"א ויש מי שאומר שאפילו הוציא הפת יש תקנה להחזירו לתנור על ידי ישראל אם הוא משביח:

11. רמ"א שם סעי' י"א

הגה ב [כא] ו"א דאם הכשיר התנור פעם אחת ולא עמד התנור מעת לעת בלא היסק אפילו אפילו בו כך כמה ימים הכל מותר מכה (י) הכשר הראשון (ארוך כלל מ"ד ואגור) ויש לסמוך על זה:

12. שו"ע או"ח סי' רמב סעי' א' –

אפילו מי שצריך לאחרים אם יש לו מעט משלו צריך לזרו עצמו לכבד את השבת, ולא אמרו עשה שבתך חול ולא תצטרך לבריות אלא למי שהשעה דחוקה לו ביותר על כן צריך לצמצם בשאר ימים כדי לכבד את השבת, מתקנת עזרא שיהיו מכבסים בגדים בחמישי בשבת מפני כבוד השבת הגה, נוהגין ללוש כדי שיעור חלה בבית לעשות מהם לחמים לבצוע עליהם בשבת ויום טוב, והוא מכבוד שבת ויום טוב ואין לשנות, יש שכתבו שבקצת מקומות נהגו לאכול מולית"א שקורין פשטיד"א בליל שבת זכר למן שהיה מכוסה למעלה. [מהרי"ל ולא ראיתי לחוש לזה]:

13. משנ"ב שם ס"ק ו' –

(ו) כדי שיעור חלה - היינו מלבד שהלישה והאפיה הוא מכלל כבוד שבת ויו"ט כמו שמסיים לבסוף, עוד יש בזה טעם כדי לקיים מצות חלה, לפי שאיבדה את אדה"ר שהיה חלתו של עולם שנברא בע"ש. ועיין באחרונים דאפילו הנוהגין לאכול פת פלטר של א"י בחול מ"מ בשבת ויו"ט נכון ליזהר שלא לאכול כ"א מפת ישראל מפני כבוד השבת ויו"ט. ופשוט דאם הוא אנוס שאין לו על מה לקדש כ"א על פת של אינם יהודים כמו שמצוי לאנשי חיל העברים יכול לקדש עליו.

14. תלמוד ירושלמי – מס' שבת פ"א ה"ג עם פירש קרבן העדה –

אין את זכו. אם אתה יכול לאכול חולין בטוהרה כל השנה אכול: ואם לאו. עכ"פ בטוהרה ימים בטוהרה דהיינו בטוהרה ימים שבין ראש השנה ליום כיפור, שהא זהיר בעצמך לאכול חולין בטוהרה, ועל ראש השנה לא היה צריך להזהיר לאכול, שפשיטא שיאכל בטוהרה שחייב אדם לטוהר את עצמו ברגל (ר"ה טו:): סיבן. מדתן

ר' חייה רובה מפקד לרב אין את יכול מיכול כל שתא חולין בטוהרה אכול ואם לאו תהא יאכיל בטוהרה יומין מן שתא. מיבין היה ר'

תרג' א' א' אף מי שאינו נוהר מפת של (ב) עכו"ם בעשרת
(ג) ימי תשובה צריך לזוהר: הגה ויש לכל אדם לחפש ולפשט
במעשיו ולשוב מהם כי ימי תשובה וספק עבירה לריך יותר תשובה מעבירה
ודאי כי יותר מתחרט כשיודע שעשה משאינו יודע ולכן קרנן אשם תלוי הולך
להיות יותר צוקר מחטאת (ד"ע ורבינו יונה רש ברבות):

16. משנ"ב שם ס"ק א' –

(א) בעשיית צריך לזוהר - היינו אפילו מפת פלטר של גוי ואם אינו יכול לאפות בעצמו יכשיר את התנור שאופין בו העכו"ם שישליך ישראל בתוך התנור קיסם אחד ואפילו נפח ע"י מפוח או בפיו מהני כמ"ש ביו"ד סימן קי"ב ס"ט, ומ"מ מי שהולך בדרך אם אין לפניו פת של ישראל עד יותר מארבעה מילין ממקום שהוא עומד בו ורוצה לאכול מותר לו לאכול פת פלטר של עכו"ם בעשיית כמו שמותר בשאר ימות השנה כמ"ש ביו"ד שם דלא קבילו עליהו להחמיר ביו"ד ימים יותר ממי שנוהר כל השנה ואפי"ה מותר באופן זה. וזוהרו שלא לברך ולטול חלה מעיסה שהיתה מתחלה של עכו"ם אע"פ שאח"כ מכרה לישראל [דכיון שבעת לישה היתה של עכו"ם נפקע ממנה חיוב חלה] אלא דוקא כשמכר העכו"ם הקמח לישראל:

17. ספר קובץ הלכות – הלכות ימים נוראים פרק כב' בהע' –

* הערת הגרי"א הכהן פארכהיימער: לענין צ'יריוס, שמעתי ממומחים שאינה נאפית כלל, ולכן אינו פת, ולענין בישול אינו עולה על שלחן מלכים וכמ"ש הגרי"א הענקין זצ"ל, וגם בקביעות סעודה לא יברך בהמ"ז אלא על המחיה, עכ"ד.

18. שפתי חיים – מועדים ח"א עמ' 60-61 –

והנה כתבו הפוסקים שבעשרת ימי תשובה יש להרבות

בזהירות בדקדוקי מצוות, אף באלה שאינו מקפיד עליהם בשאר ימות השנה, כגון שלא לאכול פת פלטר (שו"ע או"ח סי' תרג'). והקשה מו"ר הגרא"א דסלר זצ"ל (מכתב מאליהו, ב, עמ' 56) "ולכאורה צריך עיון מה הענין בזה, ומה התועלת בזה אם יודע שאח"כ לא יזהר?" יתר על כן האם אין במעשה כזה משום גניבת דעת המקום והבריות, שעושה מעשים שלא לפי מדרגתו האמיתית? אלא אדרבא בזה הורנו חז"ל את הדרך לתשובה, מכיון ששינוי המעשים והיציאה מהשגרה מעוררים ומזעזעים את האדם ומשפיעים על פנימיותו להתקרב אל השי"ת ולשוב אליו בתשובה. עצם השינוי מהרגלים הקבועים – אפילו אם זה רק בחומרות מסוימות ולו באופן זמני בלבד – מוציא את האדם משלטון ההרגל, ומרכך את קשיות עורפו. כיון שהשינוי מעמיד אותו במצב חדש שאינו משועבד לכוח ההרגל, או אז קל יותר לחזור בתשובה מדרכיו הרעים שהורגל בהן.